

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

26 stycznia 2021

nr 7 (LXXVI)

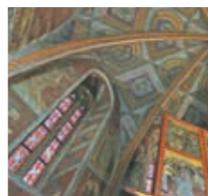
cena: 13 Kč

WIADOMOŚCI
SZCZEPHENIA
Z POŚLIZGIEM
STR. 2-3

ZBLIŻENIA
OD NOSZAKA DO...
BIDENA
STR. 4

SPORT
CHCIEĆ
NIE ZNACZY MÓC
STR. 8

Fala solidarności z dyrektorem

PROBLEM: Zarząd województwa morawsko-śląskiego odwołał w ub. tygodniu dyrektora Szpitala Trzyniec, Martina Sikorę. Powodem miała być anonimowa skarga. Wczoraj odbył się publiczny protest pracowników przeciwko tej decyzji. Protestujący skandowali „Popieramy Sikorę” i „Chcemy to przebadać”. Władze wojewódzkie zamierzają ogłosić konkurs na dyrektora.

Danuta Chlup

W poniedziałek o godz. 11.00 przed głównym wejściem do szpitala zgromadziła się setka lekarzy, pielęgniarek i innych pracowników szpitala, którzy zamierzali w obecności mediów wyrazić poparcie dla odwołanego dyrektora. Protestujący skandowali „Popieramy Sikorę” i „Chcemy to przebadać”, a byłego dyrektora powitali burzliwymi oklaskami. Wymienione hasła pojawiły się na tablicach przyniesionych przez uczestników protestu.

– Zostałem odwołany na podstawie anonimów, bez rzetelnego zbadania sprawy. W tej godnej pozycji sytuacja podniosła się fala solidarności ze mną, czego wyrazem jest dzisiejszy happening – powiedział Sikora.

– Popieramy pana Sikorę i jesteśmy przekonani, że jego kroki miały zmierzać do poprawy sytuacji w szpitalu, zarówno ekonomicznej, jak i personalnej – powiedział w rozmowie z „Głosem” Jakub Kałużec, lekarz oddziału chirurgii.

– Dyrektor Sikora był człowiekiem komunikatywnym, rozmawiał z nami na oddziałach – z lekarzami, pielęgniarkami. Ma konkretną wizję przyszłości szpitala – przekonywał pediatra Ondřej Frömmer.

Sikora zawarł swoje argumenty w pisemnym stanowisku, które przesłał mediom. Przypomniał w nim, że objął funkcję dyrektora 1 października ub. roku. – Po objęciu stanowiska przeprowadziłem wraz z moim zespołem analizę ekonomiczną i personalną szpitala i przedstawiłem wnioski na naradzie ordynatorów i siostr oddziałowych. Równocześnie przekazałem je przedstawicielom organu założycielskiego, mianowicie wicehetmanowi Martinowi Gebauerowi oraz kierownikowi Wydziału Służby Zdrowia, Pavlovi Rydrychowi – napisał Sikora. Podkreślił, że natknął się na poważne uchybienia natury personalnej i ekonomicznej, które wymagały natychmiastowego rozwiązania. – W 2020 roku wypłacano pracownikom, także niemedycznym, wysokie premie, na co szpital nie było stać, biorąc pod uwagę sytuację finansową – zwrócił uwagę.

Sikora w połowie stycznia prze-

● Poniedziałkowy protest przed trzynieckim szpitalem. Na pierwszym planie odwołany dyrektor Martin Sikora. Fot. DANUTA CHLUP

prowadził zmiany personalne, które – jego zdaniem – miały usprawnić pracę szpitala. Odwołał kilka osób ze stanowisk kierowniczych i mianował nowe, modyfikując jednocześnie zakres kompetencji nowo powołanych osób. Odpowiedzią na to był anonimowy donos do władz wojewódzkich, którego autorzy przekonywali, że dyrektor w trudnej sytuacji covidowej destabilizował szpital. Posunęli się do stwierdzenia, że placówce

grozi zapaść. Władze wojewódzkie zareagowały odwołaniem Sikory ze stanowiska.

Zaraz w piątek odbył się pierwszy protest lekarzy i pielęgniarek oburzonych odwołaniem dyrektora. Władzom wojewódzkim przekazano tekst petycji, której skrócone brzmienie publikujemy poniżej. Podpisało ją ok. 180 pracowników szpitala, w tym szereg ordynatorów. Sygnatariusze przekonują, że podpisów byłoby

z pewnością więcej, gdyby nie to, że w szpitalu praca ma charakter zmianowy i obecna była tylko część personelu.

Hetman Ivo Vondrák na poniedziałkowej konferencji prasowej podkreślił, że otrzymał zarówno kilka listów domagających się odwołania Sikory (anonimowych i podpisanych), jak i popierających go. Już sam fakt, że w szpitalu powstały dwie skonfliktowane ze sobą grupy, uznał za „uchybiecie menedżerskie” Martina Sikory. – Nie odwołaliśmy dyrektora Sikory na podstawie anonimów, ale ze względu na sytuację w szpitalu. Martin Sikora w trudnej sytuacji covidowej odwołał ze stanowiska kilka kluczowych osób, nie konsultując tego z nami i nie informując nas o tym. To jest nie do przyjęcia – przekonywał Vondrák. Dodał, że zostanie ogłoszony konkurs na dyrektora, w którym Sikora może wystartować, ale jeżeli chciałby wrócić na stanowisko, będzie musiał udowodnić, że jego posunięcia były prawidłowe i uzasadnione.

Obecnie obowiązki dyrektora pełni dyrektor ds. organizacyjno-technicznych, Jaroslav Brzyszkowski. ▲

Petycja pracowników Szpitala Trzyniec

Szanowny Panie Hetmanie, Szanowni członkowie Rady Województwa Morawsko-Śląskiego. Niniejszym pragniemy wyrazić nasze pełne wsparcie dla pana dyrektora inż. Martina Sikory. Stoimy za nim murem, w pełni zgadzając się z jego polityką kadrową oraz działaniami zawodowymi. Od samego początku, zaraz po objęciu funkcji, wniósł do szpitala inny styl zarządzania, działał profesjonalnie, często rozmawiał z personelem. W pierwszych dniach odwiedził wszystkie oddziały szpitalne, spotkał się z ponad 400 pra-

cownikami i osobiście tłumaczył im swoją wizję. Poprosił ponadto ordynatorów, głównych lekarzy, przełożone pielęgniarek i pozostałe osoby o krótką charakterystykę ich wcześniejszych działań, wskazanie silnych stron szpitala i wyznaczenie jego kierunku działania. W ten sposób – co jest ewidentne i łatwe do udowodnienia – chciał bliżej poznać kluczowych pracowników szpitala.

Dyrektor Sikora codziennie poświęcał swój czas i energię, by informować nas o aktualnej sytuacji.

W każdy piątek – z uwagi na brak możliwości spotkania się wszystkich pracowników w większej ilości w czasie pandemii – spisywał informacje o ważnych wydarzeniach mijającego tygodnia, stanie szpitala, liczbie pacjentów chorych na COVID-19, działaniach w ramach poszczególnych oddziałów oraz udostępniał plan na kolejny tydzień. (...)

W czasie szalejącej pandemii, zwłaszcza w okresie kulminacji liczby pacjentów z COVID-19, wykazał się ogromną pomocą – osobiście dbał o przenosiny pacjentów

do innych ośrodków, przekazywał wszystkie szczegóły bez względu na porę dnia. Sprowadził aparaturę do pozaustrojowego utlenowania krwi i podał pomysł na wykorzystanie respiratorów w innowacyjny sposób w leczeniu pacjentów cierpiących na niewydolność oddechową. Współpraca z nim była perfekcyjna a jego sposób działania nadzwyczajny.

Wyjątkowym zaangażowaniem wykazał się także podczas uruchomienia programu szczepień przeciwko koronawirusowi. W czasie

jego rozpoczęcia doszło jednak do nieprawidłowości w działaniu naczelnej pielęgniarki ds. epidemiologiczno-sanitarnych w szpitalu, która miała zająć się koordynowaniem szczepień. Pomimo problemów, udało nam się podołać sytuacji w czasie weekendu 15-17 stycznia – zaplanowaliśmy pracę zespołów ds. szczepień, sporządziliśmy listy kontaktów kandydatów do szczepienia i wystaliśmy z przedłożeniem informacji wraz ze zgodą do podpisu.

Ciąg dalszy na str. 4

ZDANIEM... Danuta Chlup

danuta.chlup@glos.live

Chyłę czoła przed lekarzami, pielęgniarkami, sprzątaczkami i innymi pracownikami służby zdrowia, którzy codziennie, już od prawie roku, walczą na pierwszej linii z koronawirusem, a zarazem starają się zapewnić opiekę medyczną także ludziom z innymi chorobami. Szpitale i przychodnie to miejsca, gdzie walczą się z wirusem, lecz z drugiej strony – łatwo można się tam nim zarazić. Aby zminimalizować ryzyko, placówki służby zdrowia wprowadzają rygorystyczne zasady sanitarne i obostrzenia. Szkoda, że czasem absurdalne, z gatunku tych „wilk syty i owca cała”.

W zeszłym tygodniu zostałam wysłana przez lekarzkę na prześwietlenie. Udałam się do szpitala w Hawierzowie. Na uchylonych drzwiach, prowadzących na oddział radiodiagnostyki, wisiała dość duża tabliczka z napisem: „ZAKAZ WSTĘPU. Badamy pacjentów covid-pozytywnych.” Jak zakaz, to zakaz. Stałam i czekałam, nim sytuacja się zmieni i jakiś pracownik zdejmie tabliczkę. Za mną zaczęły się ustawiać kolejne osoby. Czekają tak samo cierpliwie jak ja. Potem pojawił się senior o kulach, zignorował ostrzeżenie – chociaż zwróciłam mu na nie uwagę – i dziarsko udał się w stronę pielęgniarki w rejestracji. Spodziewałam się, że siostra odesła go z powrotem, ale nic takiego się nie stało. Zdenerwowana, że facet mnie wyprzedził, a przecież śpieszę się do pracy, wkroczyłam na „zakazony teren”. Za mną udały się kolejne osoby. Na moje pytanie, czy zakaz obowiązuje, czy nie, pielęgniarka bąknęła coś niekonkretnie. Zarejestrowałam się i udałam do wskazanego przez nią gabinetu. W tzw. międzyczasie sanitariusze w odzieży ochronnej wywozili z innego pomieszczenia pacjentkę, najwyraźniej chorującą na COVID-19.

Kiedy już po prześwietleniu opuszczałam oddział, na drzwiach nadal wisiała tabliczka z zakazem wstępu, ignorowana zarówno przez pacjentów, jak i przez przyjmujący ich personel.

CYTAT NA DZIŚ

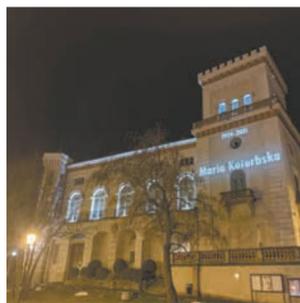
Jerzy Owsiak

prezes fundacji WOŚP, na antenie TVN24

Jest jak jest, pandemia ma swoje zasady, trzymamy się ich bardzo mocno. W czasie 29. Finału WOŚP, który odbędzie się 31 stycznia, chcemy podtrzymać klimat i pokazać tego ducha, od lat związanego z tym dniem

W OBIEKTYWIE...

• W piękny sposób Bielsko-Biała, rodzinne miasto Marii Koterbskiej, pożegnało damę polskiej pieśni. Pogrzeb niezapomnianej artystki, z honorami państwowymi, odbył się w piątek. Tego samego dnia na Zamku Sułkowskich, w samym centrum miasta, wyświetlana była specjalna iluminacja – rok urodzin i śmierci Marii Koterbskiej. (wot)

Szانونi Czytelnicy

Przypominamy, że w związku z pandemią koronawirusa, sekretariat redakcji „Głosu” pracuje w ograniczonym zakresie. Zapraszamy do naszej siedziby w poniedziałki i czwartki w godzinach 9.00-14.00. W pozostałe dni zachęcamy do kontaktu telefonicznego (775 700 897) oraz mailowego (info@glos.live). Dziękujemy za wyrozumiałość.

Redakcja

DZIŚ...

26

stycznia 2021

Imieniny obchodzą:

Paula, Tytus

Wschód słońca: 7.28

Zachód słońca: 16.28

Do końca roku: 339 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Drugiej Połównki

Przysłowia:

„Kiedy w styczniu lato,

w lecie zimno za to”

JUTRO...

27

stycznia 2021

Imieniny obchodzą:

Jerzy, Witalian

Wschód słońca: 7.26

Zachód słońca: 16.29

Do końca roku: 338 dni

(Nie)typowe święta:

Międzynarodowy Dzień

Pamięci o Ofiarach

Holokaustu

Przysłowia:

„Kiedy styczeń

najostrzejszy, tedy rok

najpłodniejszy”

POJUTRZE...

28

stycznia 2021

Imieniny obchodzą:

Karol, Tomasz

Wschód słońca: 7.25

Zachód słońca: 16.31

Do końca roku: 337 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Piszczaków i Fajarek

Przysłowia:

„Na świętego Karola,

wyjrzy spod śniegu rola”

POGODA

wtorek

dzień: -2 do 1 °C

noc: 0 do -3 °C

wiatr: 2-5 m/s

środa

dzień: -3 do 1 °C

noc: 0 do -4 °C

wiatr: 3-4 m/s

czwartek

dzień: -4 do -1 °C

noc: -1 do -6 °C

wiatr: 3-6 m/s

Szczepienia z poślizgiem

Problem rejestracji obcokrajowców na szczepienie przeciw COVID-19 nie doczekał się systemowego rozwiązania. Osoby takie powinny się zgłosić telefonicznie. Z kolei rejestracja osób poniżej 80. roku życia nie ruszy w zaplanowanym wcześniej terminie.

Danuta Chlup, Szymon Brandys

W elektronicznym systemie rejestracji szczepień nie wprowadzono obiecanych zmian, które umożliwiłyby bezproblemową rejestrację obywateli innych państw, którzy mają czeskie ubezpieczenie zdrowotne i zamierzają się szczepić w Republice Czeskiej. Chodzi między innymi o polskich obywateli z pobytem stałym w Czechach.

Problem polega na tym, że ich numer ubezpieczenia ma inny format niż numery czeskich obywateli.

Po interwencji posłanki Pavli Golańskiej z Trzyńca otrzymaliśmy następującą informację z Ministerstwa Zdrowia, podpisaną przez Pavlę Seilerową, kierowniczkę gabinetu ministra zdrowia: „Obywatele ci mogą się rejestrować za pośrednictwem linii 1221. Operatorzy linii 1221 mają upraw-

nieńia pozwalające im wyłączyć kontrolę numeru PESEL. Po jej wyłączeniu operator wypełni wraz z daną osobą imię, nazwisko i datę urodzenia. Osoba ta przyniesie później na szczepienie dowód tożsamości, na przykład paszport albo pozwolenie na pobyt. Na miejscu jej dane zostaną zweryfikowane”. Z informacji, które mamy od czytelników, wynika, że obcokra-

jowców da się zarejestrować w systemie, wpisując do rubryki „numer ubezpieczenia” PESEL podany w pozwoleniu na pobyt stały. Nie jest to jednak standardowe rozwiązanie. – Kiedy byłam z mamą na szczepieniu w szpitalu w Karwinie, pielęgniarki najpierw nie zgadzały się numer ubezpieczenia. Dopiero kiedy pokazałam jej pozwolenie na pobyt z PESEL-em, zaakceptowała

Fot. ARC

Zguba sama się odnalazła

Nieuwaga i być może alkohol były prawdopodobną przyczyną zaginięcia 25-letniego mężczyzny w okolicach szczytu Kniehyni. W akcję poszukiwawczą włączyło się ok. 50 osób. Młodzieniec w końcu odnalazł się sam.

25-latek dzień wcześniej obchodził urodziny, w niedzielę natomiast wyruszył razem z grupą kolegów w góry. Podczas wędrownic w końcu odnalazł się sam.

25-latek dzień wcześniej obchodził urodziny, w niedzielę natomiast wyruszył razem z grupą kolegów w góry. Podczas wędrownic w końcu odnalazł się sam.

25-latek dzień wcześniej obchodził urodziny, w niedzielę natomiast wyruszył razem z grupą kolegów w góry. Podczas wędrownic w końcu odnalazł się sam.

Oceny przyjdą... e-mailem

Na najbliższy czwartek w całej RC przypada dzień rozdania świadectw z ocenami za pierwszy semestr. W piątek uczniowie będą korzystali z jednodniowych ferii półrocznych. Od poniedziałku w niektórych powiatach bezpośrednio nawiązą do nich tygodniowe ferie wiosenne. W karwińskim i frydecko-misteckim rozpoczną się jednak dopiero 22 lutego i 1 marca.

W efekcie przedłużenia przez Izbę Poselską stanu wyjątkowego na kolejny okres od 22 bm. do 14 lutego br. czeski rząd przedłużył również obostrzenia w zakresie

ok. 20-osobowy zespół wyposażony w lekki i ciężki sprzęt do pracy w terenie – opisał uczestnik akcji, ratownik górski, Radim Pavlica. Prócz tego na poszukiwania wyruszyło 30 funkcjonariuszy, w tym trzech policjantów z psami. Odnalezienie zaginionego komplikował fakt, że jego numer komórkowy był nieosiągalny. Na nic się więc zdały wspólne działania blisko 50-osobowego zespołu, który aż do wieczora przeszukiwał stoki Kniehyni oraz okoliczne drogi. Nie pomógł nawet śmigłowiec z kamerą termowizyjną.

Pomimo to akcja zakończyła się szczęśliwie. Ok. godz. 21.00 poszukiwani się odezwał. Po dłuższym błądzeniu doszedł bowiem do drogi i zatrzymał samochód.

Pomimo to akcja zakończyła się szczęśliwie. Ok. godz. 21.00 poszukiwani się odezwał. Po dłuższym błądzeniu doszedł bowiem do drogi i zatrzymał samochód.

edukacji. W związku z tym nadal obowiązuje rozporządzenie, które nie pozwala na fizyczne rozdanie świadectw uczniom wszystkich klas.

Jak potwierdził wczoraj „Głoso- wi” dyrektor Polskiej Szkoły Podstawowej im. W. Szymborskiej w Wędryni, Krzysztof Gąsiorowski, papierowe świadectwa przyniosą do domu tylko uczniowie klas 1. i 2. Tylko oni uczestniczą bowiem obecnie w normalnych zajęciach szkolnych. – Pozostali uczniowie, którzy uczą się zdalnie, zostaną poinformowani o ocenach drogą

elektroniczną. Ponieważ na świadectwach są zawarte wrażliwe dane osobowe, nie możemy wysłać e-mailem np. skanów świadectw. Podamy jednak oceny konkretnych przedmiotów oraz dołączymy krótki komentarz słowny nt. tego, jak dane dziecko pracowało w ciągu minionych pięciu miesięcy – powiedział dyrektor. Drukowane świadectwa półroczne będą czekały na uczniów aż do ich powrotu do szkolnych ławek. Po tym terminie szkoła ma obowiązek przekazania ich uczniom w ciągu najbliższych trzech dni.

elektroniczną. Ponieważ na świadectwach są zawarte wrażliwe dane osobowe, nie możemy wysłać e-mailem np. skanów świadectw. Podamy jednak oceny konkretnych przedmiotów oraz dołączymy krótki komentarz słowny nt. tego, jak dane dziecko pracowało w ciągu minionych pięciu miesięcy – powiedział dyrektor. Drukowane świadectwa półroczne będą czekały na uczniów aż do ich powrotu do szkolnych ławek. Po tym terminie szkoła ma obowiązek przekazania ich uczniom w ciągu najbliższych trzech dni.

elektroniczną. Ponieważ na świadectwach są zawarte wrażliwe dane osobowe, nie możemy wysłać e-mailem np. skanów świadectw. Podamy jednak oceny konkretnych przedmiotów oraz dołączymy krótki komentarz słowny nt. tego, jak dane dziecko pracowało w ciągu minionych pięciu miesięcy – powiedział dyrektor. Drukowane świadectwa półroczne będą czekały na uczniów aż do ich powrotu do szkolnych ławek. Po tym terminie szkoła ma obowiązek przekazania ich uczniom w ciągu najbliższych trzech dni.

elektroniczną. Ponieważ na świadectwach są zawarte wrażliwe dane osobowe, nie możemy wysłać e-mailem np. skanów świadectw. Podamy jednak oceny konkretnych przedmiotów oraz dołączymy krótki komentarz słowny nt. tego, jak dane dziecko pracowało w ciągu minionych pięciu miesięcy – powiedział dyrektor. Drukowane świadectwa półroczne będą czekały na uczniów aż do ich powrotu do szkolnych ławek. Po tym terminie szkoła ma obowiązek przekazania ich uczniom w ciągu najbliższych trzech dni.

elektroniczną. Ponieważ na świadectwach są zawarte wrażliwe dane osobowe, nie możemy wysłać e-mailem np. skanów świadectw. Podamy jednak oceny konkretnych przedmiotów oraz dołączymy krótki komentarz słowny nt. tego, jak dane dziecko pracowało w ciągu minionych pięciu miesięcy – powiedział dyrektor. Drukowane świadectwa półroczne będą czekały na uczniów aż do ich powrotu do szkolnych ławek. Po tym terminie szkoła ma obowiązek przekazania ich uczniom w ciągu najbliższych trzech dni.

Z powikłaniami do sanatorium

Dla pacjentów, którzy przeszli COVID-19, a nadal nie czują się „we własnej skórze”, Szpital w Karwinie-Raju przy współpracy z województwem morawo-sląskim postanowił stworzyć Centrum Opieki Pocovidowej. – Poczujemy się do obowiązku świadczenia pomocy mieszkańcom naszego regionu, którzy musieli stawić czoło epidemii i przejść chorobę, której skutki wpłynęły na ich obecny stan zdrowia. W porozumieniu z wicehetmanem, Martinem Gebauerem, podjęliśmy decyzję o wybudowaniu Centrum Opieki Pocovidowej. W tym celu weszliśmy w współpracę z Sanatorium Klimkowice – wyjaśnił dyrektor Szpitala w Karwinie-Raju, Ivo Žolnerčík.

Sanatorium podjęło „rzucną rękawicę” i przedstawiło już kierownikowi szpitala swój program leczenia ozdrowieńców z powikłaniami pocovidowymi. – Pacjentom, którzy mieli cięższy przebieg choroby oraz których nadal nękają problemy zdrowotne, oferujemy pobyt w Karwinie-Raju przy współpracy z województwem morawo-sląskim. Odpowiednio stosowana rehabilitacja pozwala bowiem rozwiązać problemy związane ze spadkiem kondycji fizycznej i psychicznej, bóle mięśni i stawów, zmęczenie, problemy z oddychaniem, ewentualne pogorszenie chorób przewlekłych – wyjaśniła kierowniczka fizjoterapii sanatorium klimkowieckiego, Romana Holáňová. Dodała, że zespół fachowców opracuje indywidualny plan terapii z uwzględnieniem indywidualnych możliwości i potrzeb każdego klienta.

Czas trwania pocovidowej terapii przewidziano na cztery tygodnie. Pacjenci do sanatorium będą kierowani bezpośrednio z covidowych oddziałów szpitalnych. Pozostałe osoby mogą poprosić o skierowanie swojego lekarza rodzinnego lub lekarza specjalistę. (sch)

W SKRÓCIE...

Bank załatwi kasę

Czesko-Morawski Bank Gwarancji i Rozwoju obiecał wesprzeć projekty transformacyjne województwa morawo-sląskiego. Wynika tak z zawartego ostatnio memorandum o współpracy.

W związku z transformacją regionu oraz zakończeniem wydobycia węgla województwo chce zainwestować w rozwój infrastruktury, rewitalizację terenów górniczych itp. Bank ma pomóc w ocenie planowanych projektów oraz zapewnić im odpowiedni sposób finansowania. – Po długich latach wydobycia węgla pozostał nam cały szereg obiektów kopalnianych, które będziemy chcieli odnowić. W

Pomoc Słowakom

Polscy medycy od sobotniego poranka pomagają testować Słowaków na koronawirusa. W Bratisławie w kilkudziesięciu punktach wraz z miejscowymi lekarzami, pielęgniarkami i ratownikami medycznymi pobierają wymazy do testów antygenowych.

W piątek po południu rządowym samolotem przyleciało 67 medyków z Warszawy i Łodzi. Ta grupa lekarzy, pielęgniarek i ratowników

medycznych jest częścią polskiej ekipy liczącej ok. 200 wolontariuszy, którzy w odpowiedzi na apel rządu słowackiego przybyli z pomocą medyczną. Testy Słowaków rozpoczęły się wczoraj i potrwają do 27 stycznia.

Chociaż strona słowacka zapewnia środki ochrony osobistej i testy, to polska ekipa jest wyposażona we własny sprzęt. Wszyscy medycy są już oczywiście zaszczepieni. (PAP)

Chociaż strona słowacka zapewnia środki ochrony osobistej i testy, to polska ekipa jest wyposażona we własny sprzęt. Wszyscy medycy są już oczywiście zaszczepieni. (PAP)

Pijany wybryk na drodze

Aż pięć osób zostało rannych w wypadku drogowym, do którego doszło w sobotę przed południem na obwodnicy w pobliżu Trzyńca. Informacja o kolizji dotarła do dyżurnego pogotowia ratunkowego o godz. 10.15. Na miejscu ruszyły od razu dwie karetki z Trzyńca i Czeskiego Cieszyzna oraz śmigłowiec z Ostrawy.

Ratownicy mieli pełne ręce roboty, ponieważ musieli się zająć czworgiem rannych w wieku 42-70 lat oraz 11-letnim chłopcem. Większość z nich z lekkimi lub średnio ciężkimi obrażeniami klatki pier-

siowej, głowy, kręgosłupa i nogi trafiła do szpitala w Trzyńcu. Najbardziej poszkodowaną kobietę przetransportował śmigłowiec do Szpitala Uniwersyteckiego w Ostrawie.

Wczoraj na Policji RC dowiedzieliśmy się, że kolizję, w efekcie której Citroen przewrócił się na dach, spowodował 55-letni kierowca Škody felicia. Chociaż odjechał z miejsca wypadku, trzynieścim policjantom udało się go niebawem zatrzymać. Stwierdzono u niego 2,21 promila alkoholu w wydychanym powietrzu. (sch)

Znajdź nas na...

Od Noszaka do... Bidena

Joe Biden, 46. prezydent Stanów Zjednoczonych, ma korzenie na... Śląsku Cieszyńskim. Jego przodkiem jest bowiem Przemysław I Noszak, książę cieszyński, bytomski i siewierski. Takie rewelacje pojawiają się w polskiej prasie, odkąd 79-latek stanął na czele mocarstwa za oceanem. Jedni traktują je z lekkim dystansem, inni podchodzą do nich całkiem serio. Pojawił się też pomysł, że powiązania można wykorzystać w promocji naszego regionu.

Tomasz Wolff

Bomba wybuchła, kiedy Jacek Zachara, prezes Stowarzyszenia „Olszówka” z Bielska-Białej (zajmuje się upowszechnianiem wiedzy na temat byłej stolicy województwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzielnicy wycypkowniczej – Cygańskiego Lasu), opublikował 20 stycznia na Facebooku post na temat powiązań Joe Bidena z księciem cieszyńskim. Zaczynał się od słów: „Podobizna przodka Joe Bidena, który ma być dziś zaprzysiężony na prezydenta Stanów Zjednoczonych, jest prawdopodobnie uwieczniona w Bielsku-Białej! W prezbiterium kościoła św. Stanisława, najstarszej świątyni na terenie miasta, dokładnie nad ołtarzem, na wsporniku gotyckiego sklepienia krzyżowo-żebrowego, obok orła śląskiego przykrywającego zwornik, znajduje się prawdopodobnie podobizna kolatora świątyni – księcia cieszyńskiego Przemysława I Noszaka”. Dalej zadał pytanie, które cisnęło się na usta każdemu, kto przeczytał intrygujący początek: „Co ma Noszak do Bidena?”. W dalszej części postu historyk przekonywał, że wiele, pisząc o tym, iż córka księcia, Małgorzata, wyszła za mąż za Simona de Felbrigga. – Kolejne pokolenia nosiły nazwiska: Tyndal, Taylor, Robinette. Robinette to panięskie nazwisko babki prezydenta USA. W osiemnastym pokoleniu na świat przyszedł Joe Biden. A zatem nowy prezydent USA – Joe Biden, wywodzi się od Piastów cieszyńskich! – przyznał Zachara i opublikował nawet linka do strony, na której można poznać całą historię.

• Wnętrze kościoła w Starym Bielsku, najstarszej świątyni w Bielsku-Białej, której kolatorem był Przemysław I Noszak. Fot. Jacek Zachara

– Nie spodziewałem się aż takiego zainteresowania tym tematem. Nie przywiązywałem do tego posta aż tak dużej wagi, poza tym o tych powiązaniach mówiło się już w momencie, jak Joe Biden wygrał wybory. Bardziej chciałem zwrócić uwagę na kościół w Starym Bielsku – przyznał w rozmowie z „Głosem” Jacek Zachara.

Andrzej Drobik, cieszyński dziennikarz i publicysta, podchodzi do rewelacji z małym dystansem. – W dawnych czasach w Anglii odnotowano przypadki – przyznał Zachara i opublikował nawet linka do strony, na której można poznać całą historię.

– Nie spodziewałem się aż takiego zainteresowania tym tematem. Nie przywiązywałem do tego posta aż tak dużej wagi, poza tym o tych powiązaniach mówiło się już w momencie, jak Joe Biden wygrał wybory. Bardziej chciałem zwrócić uwagę na kościół w Starym Bielsku – przyznał w rozmowie z „Głosem” Jacek Zachara.

Petycja pracowników Szpitala Trzyniec

Dokończenie ze str. 1

Wraz ze swoim zespołem dyrektor Sikora przeprowadził dokładną analizę rozwoju sytuacji ekonomicznej i personalnej szpitala od 2013 roku, zapoznał nas z najważniejszymi jej punktami, wskazał i nazwał przyczyny załamania ekonomicznego szpitala. (...)

Kierując się dobrem szpitala i chęcią poprawy sytuacji, otoczył się doświadczonymi współpracownikami. Rozdzieloną wcześniej – na specjalizację chirurgiczne i niechirurgiczne – rolę wicedyrektora ds. opieki medycznej połączył w jednej osobie mianowanego na te funkcje 15 stycznia 2021 r. MUDr. Szczepana Ruckiego, CSc. (w przeszłości 8 lat na tym stanowisku).

Funkcję zastępcy dyrektora ds. pielęgniarsstwa (NOP) powierzył mgr. Janie Maślafowej, pielęgniarce naczelnej oddzia-

łu wewnętrznego, która w czasie pandemii organizowała pomoc pielęgniarską w miejscach najcięższej i personalnej szpitala od 2013 roku, zapoznał nas z najważniejszymi jej punktami, wskazał i nazwał przyczyny załamania ekonomicznego szpitala. (...)

Ponadto dyrektor Sikora rozdzielił funkcje specjalistów ds. epidemiologiczno-sanitarnych i menedżera ds. jakości – do tej pory skupiające obie specjalizacje w jednej osobie. Mgr. Terezie Haratkowa, która obejmowała to stanowisko wcześniej, zajęła się nadzorem epidemiologiczno-sanitarnym, koordynowaniem testowania, szczyptami i zarządzaniem w czasie pandemii. Z kolei 15 stycznia menedżerką ds. jakości została mgr. Martina Sliżowa, MBA. (...)

W żadnym wypadku powyższe zmiany nie zagroziły prawidłowemu działaniu Szpitala Trzyniec, a tym bardziej opiece zdrowotnej w

województwie morawsko-śląskim. Nie istniało także ryzyko strajku personelu medycznego. Nie powiększył się również stan opieki medycznej, za wyjątkiem jednodniowego opóźnienia w dostępie elektronicznym do centrum szczyptami w naszym szpitalu. (...)

O wszystkich zmianach ordynatorów i naczelne pielęgniarki dyrektor miał poinformować podczas zebrania dnia 20 stycznia (w trybie online z uwagi na aktualną sytuację epidemiczną). Niestety spotkanie nie odbyło się w powodu nieoczekiwanej, nagłej i niewyjaśnionej odwołania Martina Sikory.

W kontekście wcześniejszej sytuacji nie groził nam strajk personelu medycznego, teraz jednak zdecydowana jego większość jest zdezorientowana i zbulwersowana. Doszło bowiem do odwołania człowieka, który po 15 godzin dziennie

pracował na rzecz szpitala, pragnął go wyciągnąć z ekonomicznych tarapatów i nadal rozwijać. Za pośrednictwem niniejszego listu pragniemy wyrazić całkowitą solidarność względem Martina Sikory.

Sądźmy, że w całym procesie odwoławczym doszło do wielkiego nieporozumienia, dlatego prosimy w tej trudnej sytuacji o zbadanie raz jeszcze całej sprawy.

Petycja pracowników Szpitala Trzyniec

Dokończenie ze str. 1

Wraz ze swoim zespołem dyrektor Sikora przeprowadził dokładną analizę rozwoju sytuacji ekonomicznej i personalnej szpitala od 2013 roku, zapoznał nas z najważniejszymi jej punktami, wskazał i nazwał przyczyny załamania ekonomicznego szpitala. (...)

Kierując się dobrem szpitala i chęcią poprawy sytuacji, otoczył się doświadczonymi współpracownikami. Rozdzieloną wcześniej – na specjalizację chirurgiczne i niechirurgiczne – rolę wicedyrektora ds. opieki medycznej połączył w jednej osobie mianowanego na te funkcje 15 stycznia 2021 r. MUDr. Szczepana Ruckiego, CSc. (w przeszłości 8 lat na tym stanowisku).

Funkcję zastępcy dyrektora ds. pielęgniarsstwa (NOP) powierzył mgr. Janie Maślafowej, pielęgniarce naczelnej oddzia-

1135

rok – taka data jest wyryta na kamieniu w ścianie kościoła. Przyjmuje się jednak, że obecny kościół został wzniesiony (w stylu gotyckim) około roku 1380.

1332–1336

to według Wikipedii w tym okresie urodził się Cieszyński Przemysław Noszak. Nie ma natomiast wątpliwości co do daty jego śmierci – to 23 sierpnia 1410 roku. Jest pochowany w cieszyńskim kościele dominikanów (pw. św. Marii Magdaleny).

rym Bielsku. Wszyscy zadzierają głowę do góry. – Podczas wycieczki w 2020 roku nasz przewodnik, Bogusław Chorąży, zwrócił uwagę, że na wsporniku gotyckiego sklepienia krzyżowo-żebrowego znajduje się podobizna prawdopodobnie księcia Noszaka. Tak bowiem w średniowieczu upamiętniano kogoś, kto dawał posaady pod świątynię. A zostało udowodnione, że książę był kolatorem tej części gotyckiej – dodał Jacek Zachara.

Post na fanpage'u Stowarzyszenia „Olszówka”, który wywołał tyle zamieszania, kończy się słowami: „Książę cieszyński był wybitną postacią swoich czasów, służył na dworze cesarza Karola IV, gdzie u jego boku rozpoczął wielką karierę polityczną o wymiarach ogólnoeuropejskich. Zobaczmy niebawem, czy jego potomek w Białym Domu odziedziczył po nim dobre cechy w rzemiośle politycznym?”

Na razie jednak na celowniku – i to głównie mediów, także ogólnopolskich – znalazł się kościół w Sta-

120 lat Domu Narodowego w Cieszynie

20 stycznia 1901 roku to ważna data w historii Cieszyna. Właśnie w tym dniu w kamienicy pod adresem Rynek 12 uroczyste otwarto Dom Narodowy.

Historia budynku, w którym obecnie mieści się Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”, sięga 1496 roku, w którym książę Kazimierz II spowodował założenie nowego rynku w mieście. Jednak pierwsza wzmianka o nim pochodzi dopiero z 1646 roku. Obecny kształt budynek zyskał w latach 1867-1869, gdy został przebudowany przez Ignatza Eisnera według projektu Josefa Grossa. Natomiast myśl o założeniu Domu Narodowego pojawiła się dopiero pod koniec XIX wieku. Podjął ją w 1882 roku ksiądz Franciszek Michejda, ale jego inicjatywa zyskała realny kształt dopiero 18 czerwca 1887 roku, kiedy to powstało Towarzystwo Domu Narodowego, którego prezesem został Andrzej Cinciata. Głównym zadaniem towarzystwa było zbieranie funduszy na budowę Domu Narodowego. Zabiegi o pozyskanie środków finansowych na ten cel przyspieszyły dekadę później, gdy w całe przedsięwzięcie zaangażował się przedsiębiorca Franciszek Górniak. 11 sierpnia 1897 roku w imieniu Towarzystwa Domu Narodowego zakupił on na cieszyńskim rynku wysłużony hotel Marii i Franciszka Schreinzerów, mieszczący się pod numerem 12, opracował plany jego przebudowy, dostarczył bezinteresownie cegły oraz zatrudnił na budowie robotników. Na ten rok datuje się również budowę sali widowiskowej w obecnej siedzibie COK-u.

Prężny okres przerwała nazistowska okupacja. W okresie międzywojennym Dom Polski zmienił nazwę na Dom Narodowy. Rozwijana w tym okresie działalność kulturalno-oświatowa zmierzała do silniejszego zespolenia Ziemi Cieszyńskiej z resztą kraju. Wraz z nowymi warunkami politycznymi pojawiły się również możliwości szerszego niż dotychczas popularyzowania regionu, nauki, osiągnięć cywilizacyjnych i kultury polskiej. W 1919 roku z inicjatywy Macierzy Szkolnej w budynku uruchomiono trzecie w mieście kino o nazwie „Ornak”, przemianowane następnie na Kino „Piast”. Wśród form o charakterze artystycznym dominowały przedstawienia teatralne. Na scenie sali widowiskowej występowały teatry profesjonalne, jak i grupy amatorskie.

W okresie międzywojennym w Domu Narodowym odbywały się liczne koncerty, recitale i występy muzyczne, a także wieczorki i zabawy taneczne, sylwestrowe i karnawałowe. W tamtym okresie bywano na imprezach organizowanych w Domu Narodowym było nie tylko w dobrym tonie, ale również podcia towarzyskiego i kulturalnego w Cieszynie, a w budynku swoją siedzibę znalazły polskie instytucje i stowarzyszenia kulturalne, oświatowe i gospodarcze.

I wojna światowa nieco wyhamowała rozwój działalności kulturalnej Domu Polskiego, ale mimo wojennej rzeczywistości w latach 1914-18 w jego wnętrzu nadal odbywały się wydarzenia kulturalne. W okresie wojny działalność społeczno-kulturowa ośrodka kładła duży akcent na edukację i wychowanie narodo-

we. Celem tych działań było rozbudzenie świadomości narodowej, jej utrwalanie oraz przybliżenie polskiego dziedzictwa kulturowego. Do tego doszły pierwiastki wychowania patriotycznego. Trend ten dominował aż do zakończenia działań wojennych.

Dom Polski był siedzibą powstałej 19 października 1918 roku Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, pierwszego polskiego organu władzy terenowej. Na czele Rady stali ksiądz Józef Londzin, doktor Jan Michejda i Tadeusz Reger. Po odzyskaniu niepodległości Dom Narodowy skoncentrował się na działalności kulturalno-oświatowej, czyli wszelkich przedsięwzięciach w sferze szeroko rozumianej kultury łączącej w sobie również oświatę, wychowanie i rozrywkę. Mieściły się tutaj również stylowa restauracja i kilka sklepów.

Prężny okres przerwała nazistowska okupacja

W okresie międzywojennym Dom Polski zmienił nazwę na Dom Narodowy. Rozwijana w tym okresie działalność kulturalno-oświatowa zmierzała do silniejszego zespolenia Ziemi Cieszyńskiej z resztą kraju. Wraz z nowymi warunkami politycznymi pojawiły się również możliwości szerszego niż dotychczas popularyzowania regionu, nauki, osiągnięć cywilizacyjnych i kultury polskiej. W 1919 roku z inicjatywy Macierzy Szkolnej w budynku uruchomiono trzecie w mieście kino o nazwie „Ornak”, przemianowane następnie na Kino „Piast”. Wśród form o charakterze artystycznym dominowały przedstawienia teatralne. Na scenie sali widowiskowej występowały teatry profesjonalne, jak i grupy amatorskie.

W okresie międzywojennym w Domu Narodowym odbywały się liczne koncerty, recitale i występy muzyczne, a także wieczorki i zabawy taneczne, sylwestrowe i karnawałowe. W tamtym okresie bywano na imprezach organizowanych w Domu Narodowym było nie tylko w dobrym tonie, ale również podcia towarzyskiego i kulturalnego w Cieszynie, a w budynku swoją siedzibę znalazły polskie instytucje i stowarzyszenia kulturalne, oświatowe i gospodarcze.

I wojna światowa nieco wyhamowała rozwój działalności kulturalnej Domu Polskiego, ale mimo wojennej rzeczywistości w latach 1914-18 w jego wnętrzu nadal odbywały się wydarzenia kulturalne. W okresie wojny działalność społeczno-kulturowa ośrodka kładła duży akcent na edukację i wychowanie narodo-

120 lat
DOMU NARODOWEGO W CIESZYNI
1901-2021

Powojenna reaktywacja

Po zakończeniu wojennej zawieruchy budynek zajęła utworzona samorządnie Polska Milicja Obywatelska. Miało to miejsce 3 maja 1945 roku, ale po kilku dniach formacja została rozbrojona przez oddziały Milicji Obywatelskiej i Urzędu Bezpieczeństwa z Katowic. Przez kolejne lata władze lokalne i działacze kultury starali się odzyskać Dom Narodowy dla celów kulturalnych i taka szansa nadarzyła się w 1949 roku, po tym jak MO przeniosła się do budynku przy Placu Wolności 3, jednak ich miejsce zajęły miejskie i powiatowe władze Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Warto dodać, że Dom Narodowy po 1945 roku próbował reaktywować członkowie Towarzystwa Domu Narodowego, jednak ich działania zakończyły się fiaskiem. 10 kwietnia 1954 roku w sądzie powiatowym dokonano likwidacji majątku Domu Narodowego na rzecz Skarbu Państwa.

W wyniku wydarzeń Polskiego Państwa Niepodległego powstała Polska Milicja Obywatelska, Cieszyński Klub Hobbystów, Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Indyjskiej, Amatorski Klub Taneczny „Quick”, Zespół Jazzy Tradycyjnego „Czarne Kapelusze”, kabarety „Kornik” i „Andrus”, Teatr Adaptacji „Exodus”, Teatr Poezji „Zero” oraz Mała Praktyczna Pani. Odbywały się też duże imitowane postulatów przez jego uczestników było przekazanie kamienicy przy Ryнку 12 na potrzeby działalności kulturalnej. W efekcie zabiegów lokalnych działaczy kultury i Miejskiej Rady Narodowej budynek został przejęty przez gminę i oddyskał swoją funkcję sprzed wojny. Pod zmienioną nazwą, już jako Miejski Dom Kultury wznowił swoją działalność kulturalną. W 1958 roku część budynku zajął Klub Spółdziel-

ców, który od 1959 roku prowadził w nim klubowo-kawiarnię i czytelnictwo czasopism „Nasz Kącik”, będąc zarazem współlokatorem MDK. Na okres od 1959 do 1969 roku przypadają jedne z najlepszych lat działalności MDK. Pomimo trudnych warunków działalności rozwijały się liczne sekcje i organizacje, które współpracowały z ośrodkiem lub korzystały z jego gościnnych progów. W latach 60. działały tutaj m.in.: Towarzystwo Śpiewacze „Harmonia”, Amatorski Teatrzyk Kukielkowy „Skrzatki Cieszyńskie” czy Koło Polskiego Związku Filatelistów.

W latach 70. i 80. szeroki wachlarz działalności. W latach 70. działalność ośrodka nieco wyhamowała, ale nadal nie brakowało ciekawych propozycji. Pojawiały się nowe formy działalności, m.in.: „Gawędy przy kminiku”, Estrada Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Artystycznych „Olza”, sekcje grafiki i malarstwa. Koniec dekady, a dokładnie 1979 rok, przyniósł reorganizację życia kulturalnego Cieszyna. 1 marca, decyzją Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych w Bielsku-Białej, Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Włókienniczego i Skórzanego oraz Naczelnika Miasta Cieszyna utworzono Cieszyński Centrum Kultury. Powstało ono z połączenia Miejskiego Domu Kultury, Międzyzakładowego Domu Kultury „Włókienniczka”, klubów funkcyjnych w Cieszynie i regionie oraz Teatru im. Adama Mickiewicza. Nowy ośrodek proklamował wielokierunkową działalność w sekcjach: fotograficznej i filmowej, szachowej, brydża sportowego, numizmatycznej, filatelistycznej, esperanto, plastycznej, kursów języków obcych i tańca. Podlegaly mu Cieszyńska Orkiestra Symfoniczna, Cieszyński Klub Hobbystów, Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Indyjskiej, Amatorski Klub Taneczny „Quick”, Zespół Jazzy Tradycyjnego „Czarne Kapelusze”, kabarety „Kornik” i „Andrus”, Teatr Adaptacji „Exodus”, Teatr Poezji „Zero” oraz Mała Praktyczna Pani. Odbywały się też duże imitowane postulatów przez jego uczestników było przekazanie kamienicy przy Ryнку 12 na potrzeby działalności kulturalnej. W efekcie zabiegów lokalnych działaczy kultury i Miejskiej Rady Narodowej budynek został przejęty przez gminę i oddyskał swoją funkcję sprzed wojny. Pod zmienioną nazwą, już jako Miejski Dom Kultury wznowił swoją działalność kulturalną. W 1958 roku część budynku zajął Klub Spółdziel-

ców, który od 1959 roku prowadził w nim klubowo-kawiarnię i czytelnictwo czasopism „Nasz Kącik”, będąc zarazem współlokatorem MDK.

Na okres od 1959 do 1969 roku przypadają jedne z najlepszych lat działalności MDK. Pomimo trudnych warunków działalności rozwijały się liczne sekcje i organizacje, które współpracowały z ośrodkiem lub korzystały z jego gościnnych progów. W latach 60. działały tutaj m.in.: Towarzystwo Śpiewacze „Harmonia”, Amatorski Teatrzyk Kukielkowy „Skrzatki Cieszyńskie” czy Koło Polskiego Związku Filatelistów.

Powrót do obecnej nazwy

Po przemianach politycznych w 1989 roku pojawił się pomysł, by przywrócić nawiązującą do tradycji nazwę Dom Narodowy. Z inicjatywy Jerzego Hermy od 1 stycznia 1990 roku Cieszyńskie Centrum Kultury uzyskało dodatkowy człon w nazwie i od tego momentu nazywało się Cieszyńskie Centrum Kultury – Dom Narodowy. Z kolei od 1992 roku obowiązuje obecna nazwa – Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”. Lata 90. były bardzo owocne dla rozwoju działalności kulturalnej w Cieszynie. W tym okresie zapoczątkowano organizację imprez, które odbywały się po dziś dzień. Mowa tutaj m.in. o Święcie Trzech Braci, Dekadzie Muzyki Organowej, Chórnej i Kameralnej czy Cieszyńskiej Jesieni Jazzowej (obecnie Cieszyński Festiwal Jazzowy).

Ostatnie dwie dekady działalności COK opierają się na realizowaniu misji upowszechniania kultury – edukacji kulturalnej oraz organizacji imprez i warsztatów. Obecnie jest to jedna z najprężniej działających instytucji kulturalnych w regionie. Ostatnie lata pozwoliły na jeszcze większe zdynamizowanie rozwoju działalności kulturalnej ośrodka. W ramach projektu „Kaj indzi, inakzy – u nas po naszymu” wewnątrz Domu Narodowego zyskało nowy blask. Nastąpił generalny remont pomieszczeń, w tym sali widowiskowej oraz pracowni warsztatowych. Ponadto na parterze budynku powstały dwie galerie wystawiennicze – Miejska Galeria Sztuki Współczesnej 12 i Galeria Ceglana a na jego drugim piętrze mieści się Centrum Folkloru Śląska Cieszyńskiego, w którym oprócz wystaw czasowych, związanych z kulturą naszego regionu, odbywają się warsztaty i spotkania poświęcone tradycji Śląska Cieszyńskiego.

Niestety jubileusz 120-lecia Domu Narodowego przyszło świętować w pandemicznej rzeczywistości, przenoszącej sporą część działalności ośrodka do sieci. Wiele planów i wydarzeń nie może się odbywać w tradycyjny sposób, ograniczona jest również organizacja zajęć popołudniowych licznych sekcji, jakie w swoich progach gości instytucja. Pozostaje nadzieja na jak najszybszy powrót do normalności i spotkanie z mieszkańcami miasta, bez których Dom Narodowy to tylko puste mury. (COK)

NASZE RODY /50/

Michael Morys-Twarowski

Mżykowie

Z Mżykami związane są dwie dramatyczne historie: pierwsza z lat 1882-1883, druga z 1906 roku.

W głośnej książce „Śląsk za Olzą” Paweł Hulka-Laskowski (wydana w 1938 roku) opisał historię sporu o kancjanał w parafii w Niemieckiej Lutyni. W 1857 roku ukazał się polski kancjanał autorstwa księdza Antoniego Janusza z Zembrzydowic. Proboszcz parafii w Niemieckiej Lutyni, choć sam pochodził z Moraw, chciał wprowadzić go w miejsce morawskiego. Przyczyna była oczywista: skoro parafianie mówią po polsku, to wygodniej będzie im śpiewać pieśni w ojczystym języku.

Jednak nauczyciel Schedy, Czech z pochodzenia, rozpetał akcję na rzecz pozostawienia morawskiego kancjanału, a podpisało się pod nią sporo miejscowych gospodarzy. Daleko idących wniosków, co do postaw narodowych, nie można wyciągać. W każdym razie Hulka-Laskowski skrupulatnie przytacza ich nazwiska, jak słuszenie stwierdza, „czysto polskie”. Dodaje ostrożnie: „Jedynym nazwiskiem czeskim jest tu chyba tylko Mżyk”.

Otóż jednak nie – Mżykowie byli rodem mieszkającym od pokoleń w Niemieckiej Lutyni, co najmniej od schyłku XVII wieku (prawdopodobnie i dłużej, ale dla wcześniejszego okresu brak ksiąg metrykalnych). Jeżeli nawet na chwilę założymy hipotetycznie, że protoplasta Mżyków z Niemieckiej Lutyni był Czechem, to i tak musiał się zasymilować, bo mieszkańcy wioski byli polskojęzyczni. Jednak hipoteza Hulki-Laskowskiego mnie nie przekonuje.

Zabójcy z Niemieckiej Lutyni

W urbarzu (spisie powinności) Niemieckiej Lutyni z 1770 roku pojawia się Andrzej Mżyk, siedlak pod numerem 30. W kolejnych latach również spotykamy w Niemieckiej Lutyni siedlaków z rodu Mżyków. Jednych z nich był Mateusz (1830-1914), który przez co najmniej dwie kadencje pełnił funkcję przełożonego gminy.

W latach 1882-1883 głośno było o jego synach, Leopoldzie i Franciszku. Razem z czterema kompanami, Karolem Witta, Antonim Kondziolką, Karolem Dziwiszem i

Ignacym Rychterem (Richterem), „trudnili się zuchwałem złodziejstwem, nieprawnym strzelaniem dziczyzny i niepokoiili wieś całą swoimi sztuczkami” (wedle opisu „Nowego Czasu”). Niejaki Stefan Salomon zagroził, że zdradzi prawdę o nielegalnych polowaniach. „Gwiżdżka Cieszyńska” sugerowała nawet realizację gróźb: „Podobno ten żyd podał tych ludzi do sądu, że bezprawnie polowali na zające”.

W każdym razie wieczorem 3 sierpnia 1882 roku bracia Mżykowie z kolegami poczekali na Salomona, jak wychodził z gospody i pobili go sztachetami. Jedno z uderzeń w głowę okazało się śmiertelne. O zbrodni było głośno w lokalnej prasie, w 1883 roku sprawy dostali wyroki od 13 miesięcy do czterech lat więzienia (Leopold Mżyk 18 miesięcy, Franciszek Mżyk 3 lata).

W poszukiwaniach genealogicznych warto uwzględnić kroniki kryminalne z dawnej prasy. Wejście w kolizję z prawem naszych przodków czy krewnych nie jest może powodem do chwały, ale rzetelność badawcza nakazuje uwzględnić i mniej chwalebne szczegóły. Raczej będzie to jedna, góra dwie historie – sam trafiłem tylko na jednego przodka, który wyładował za kratami (gospodarz z Puńcowa, w 1839 roku odsiadujący wyrok w Brnie).

»Całe życie poświęcił pracy i obowiązkom...«

Przedstawicielem rodu Mżyków, który zasługuje na swój biogram, jest Wiktor Mżyk (zm. 1931), mieszczanin z Bogumina. Działal w Związku Śląskich Katolików, wspierał finansowo Macierz Szkolną Księstwa Cieszyńskiego. Przekazał również dary dla Muzeum Śląskiego, placówki którą chcieli stworzyć Polacy ze Śląska Cieszyńskiego (finalnie nie powstała, a jej zbiory trafiły do Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie). W 1896 roku podarował „przyrząd do wyrobu koronek dawniej używany na Śląsku”, a w 1897 roku „monetę srebrną” r. 1656 z podobizną cesarza Ferdynanda III”. Wspomnienie pośmiertne poświęcił mu „Nasz

Skąd to nazwisko?

W „Słowniku nazwisk mieszkańców południowego Śląska w XIX wieku” Izabeli Łuc podane są różne(!) etymologie dla nazwisk Mżik i Mżyk. Pierwsze miało pochodzić od „mrzykać” (mruga oczami, gwarowe), drugie od „mrzyk” (zabawa dziecienna). Trudno rozstrzygnąć, która etymologia jest właściwa. Te same wcześniej podawał Władysław Milerski w książce „Nazwiska cieszyńskie”.

Kraj”: „Całe życie poświęcił pracy i obowiązkom, które sumiennie wypełniał, a po pracy zawodowej oddał się wyłącznie na usługi społeczeństwa, będąc czynnym działaczem w Związku Śląskich Katolików. Zasiawał ziarno miłości bliźniego, prosząc i godząc i nawołując pod wspólne hasło uwzględnić i mniej chwalebne szczegóły. Raczej będzie to jedna, góra dwie historie – sam trafiłem tylko na jednego przodka, który wyładował za kratami (gospodarz z Puńcowa, w 1839 roku odsiadujący wyrok w Brnie).

Jego starszy syn Józef był księdzem katolickim i proboszczem w Ropiczy. Młodszy Alojzy pracował jako nauczyciel w Morawskiej Ostrawie, później przeniósł się do Wielkopolski.

Społecznie udzielała się też Joanna Mżyk z Kocobędza, która w 1906 roku składała się na Internet im. bł. Melchiora Grodzkiego w Cieszynie.

»Czy się to godzi, żeby z człowiekiem gorzej postępowano niż z bydłem?«

W środę 17 października 1906 roku o godzinie 23 pociąg rozjechał robotnika Józefa Mżyka z Rychwałdu, który wracał pijany torami kolejowymi. Następnego dnia wcześniej rano informację o wypadku otrzymał sąd w Boguminie, który miał wysłać komisję celem oględzin (dopiero wtedy można było zabrać ciało z torów).

Komisja jednak w czwartek nie raczyła się zjawić, a dopiero po po-

Skąd ten ród?

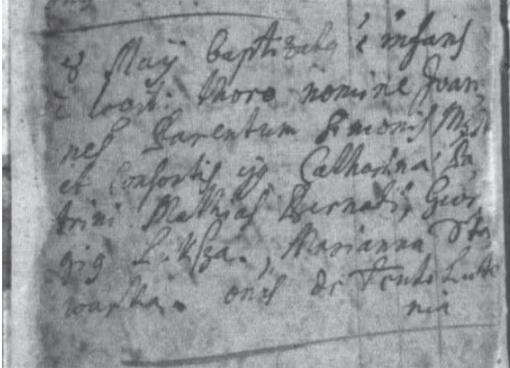
Nazwisko Mżyk zostało odnotowane w Puńcowie już w 1629 roku. W XVII wieku Mżykowie mieszkali w Niemieckiej Lutyni, co najmniej od XVIII wieku w Boguminie (w 1767 roku we Frysztacie brał ślub Antoni Mżyk z Bogumina).

Nazwisko to było popularne też w Małopolsce – według danych z bazy Geneteka (prowadzona przez Polskie Towarzystwo Genealogiczne), Mżykowie byli notowani w metrykach parafii Nowe Brzesko (powiat proszowski) od 1690 roku.

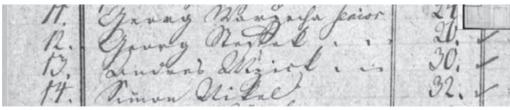
W drugiej połowie XIX wieku znanym kupcem w Ołomuńcu był Ferdynand Mżik (reklamował się w 1890 r. w „Kalendarzu Ewangelickim”). Może na tej podstawie Paweł Hulka-Laskowski dopuszczał czeskie pochodzenie nazwiska Mżyk?

Gdzie doczytać?

- Urszula Kołodziejczyk, „Moi przodkowie. Lachy i Ślączacy”, <http://www.szczebressyn.pl/wspomnienia/Wspom%2016%20Urszula.pdf> (o rodzinie Wiktora Mżyka z Bogumina, wspomnienia jego wnuczki)
- Michael Morys-Twarowski, „Wójciowie na Śląsku Cieszyńskim 1864-1918. Studium przopogograficzne. Kraków 2018, t. 2” (biogram Mateusza Mżyka, wójta Niemieckiej Lutyni); książka dostępna online w serwisie academia.edu
- Genealogia rodu Mżyków w serwisie MyHeritage: <https://www.myheritage.cz/site-family-tree-169946251/mzik>

● **Metryka chrztu Jana Mżyka, urodzonego w 1679 roku w Niemieckiej Lutyni. Źródło: Archiwum Ziemskie w Opawie.**

● **Andrzej Mżyk („Andreas Mzick”) w urbarzu Niemieckiej Lutyni z 1770 roku. Źródło: Archiwum Ziemskie w Opawie**

łudniu burmistrz kazał przenieść ciało nieszczęśnika do kostnicy. „Czy się to godzi, żeby z człowiekiem gorzej postępowano niż z bydłem? Przez 18 godzin leży trup na torze, wszystkie pociągi, a jedzie ich u nas sporo, przejeżdżają przez

niego! Czy pan sędzia Mały z Bogumina ani nad trupem litości nie ma? Takie postępowanie napietnować trzeba!” – pisał korespondent „Gwiżdżki Cieszyńskiej” (1906, nr 73). Sądowa komisja z Bogumina przybyła dopiero w piątek.

Dzieje.pl

POLSKI BIZNES ⁽⁹⁶⁾

Pod znakiem kwitnącej magnolii

Władcą polskiego biznesu jest człowiek, który przywołał towar prosto do sklepu – cieszy się Roland Pawera.

– Dopóki syn może i chce prowadzić kwaciarnię, a ja jestem w stanie mu pomagać, nie sprzedamy jej. To było marzenie męża, jego dzieło, nie wyobrażam sobie, że mielibyśmy sprzedać sklep – przyznaje pani Anna.

W „Magnolii”, prócz kwiatów ciętych i doniczkowych, można kupić nasiona, nawozy, ziemię i inne artykuły ogrodnicze. Są także przetwory owocowe, miód, czekoladki, prezenty. Od wiosny do jesieni panuje ożywiony ruch w przylegającym do sklepu ogrodzie. Pawerowie sprzedają wówczas kwiaty ogrodowe, krzewy i drzewka ozdobne, a jesienią drzewka owocowe, maliny, jeżyny. Na wsi, gdzie każdy ma ogród, taki asortyment ma wzięcie. Do „Magnolii” jeżdżą także ludzie z okolicy – z Gnojnika, Trzycia, Ropiczy, Rzeki czy innych miejscowości.

Ubiegłoroczny wiosenny lockdown, kiedy zamknięte były także granice, miał zarazem pozytywny, jak i negatywny wpływ na działalność biznesową paristwa Pawerów. Z jednej strony było dwukrotnie więcej klientów, ponieważ ludzie nie mogli jeździć na zakupy do Polski, z drugiej strony przedsiębiorcy nie mogli sprowadzać towaru z polskich hurtowni.

– Czeskie hurtownie sprzedają rośliny po dwukrotnie wyższych cenach – pan Roland tłumaczy, dlaczego zamknięta granica stanowiła problem.

Kwaciarnia oferuje także bukiety i aranżacje kwiatowe na zamówienie. W „Magnolii” można zamówić dekoracje kwiatowe na

● **Roland Pawera w kwaciarni. Na ścianie wiszą obrazy jego ojca Władysława. Fot. DANUTA CHLUP**

wesela (tych ostatnio jest niewiele) czy też wiązanek pogrzebowe. Na te ostatnie wzrosło zapotrzebowanie podczas pandemii koronawirusa.

Asortyment jest szerszy niż przed laty, zmieniają się także gusta klientów. – Kiedyś w bukietach królowały goździki i gerbery, dzisiaj popularne są róże, gerbery, eustoma, alstromeria, orchidee, w wiązkach typu biedermaier także małe chryzantemy – wymienia pani Anna.

Na jednej ze ścian w sklepie wiszą obrazy namalowane przez Władysława Pawera.

– Ten obraz był jego ostatnim. – Pani Anna dotyka obrazka przedstawiającego rzekę w zimie. – Mąż namalował go krótko przed śmiercią. Chciał mieć w kwaciarni taką mini-galerię. Dlatego wiszą tu jego obrazy. Ale one nie są przeznaczone na sprzedaż, zostały nam na pamiątkę. **(dc)**

Kwestionariusz firmowy

Rok założenia: 1995

Branża: ogrodnicza

Liczba pracowników: 2

Kontakt:
Kwaciarnia „Magnolia”, Trzycieź nr 271
tel. 702 590 630

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Płatności elektroniczne mogą być zdradliwe

Jak grzyby po deszczu

Nic dziwnego, że nowe e-shopy wyrastały w tym czasie niczym grzyby po deszczu. Niestety, nie wszystkie zażyły na miano rzetelnych i uczciwych. Tak to już bywa, że wszędzie tam, gdzie są pieniądze i perspektywa łatwego zysku, pojawiają się oszuści i przestępcy. Wykorzystując łatwowierność lub niewiedzę ludzi robiących sprawunki, często świadomie wprowadzają klienta w błąd. Stosują przeróżne sztuczki w nadziei, że kupujący po prostu da się na nie nabrać. Ryzykują przy tym niemale kary finansowe od Czeskiej Inspekcji Handlowej. Kłopot bywa m.in. ze sklepami, które deklarują, iż są tylko pośrednikami w transakcjach, oferując zaś towary w imieniu trzeciej strony (najczęściej chodzi o produkty z Chin). W ten sposób jednak ograniczają prawa czeskich konsumentów, głównie prawo do odstąpienia od umowy kupna w terminie do 14 dni bez podania przyczyny. Czeska Inspekcja Handlowa prowadzi i na bieżąco uzupełnia listę niebezpiecznych i podejrzanych sklepów interneto-

wych. Przed ostatnimi świętami było na niej tysiąc podmiotów. Może chodzić np. o strony oferujące jakieś cudowne rzekomo specyfiki zachwalane przez sławnych niby naukowców czy lekarzy – którzy jednak są postaciami zmyślońcami. Niestety łatwowiernych klientów wciąż nie brakuje. Warto w każdym razie wiedzieć, że listę niebezpiecznych e-shopów można znaleźć pod adresem www.rizikove.cz.

Chargeback. Co to takiego?

Za towar kupiony w sieci trzeba zapłacić. Przelewem, kartą, przy odbiorze zamówionego towaru. Chociaż ta ostatnia opcja wydaje się także dziś najbezpieczniejsza, coraz więcej klientów preferuje płatności elektroniczne. To akurat nie dziwi – wybierają szybkość i wygodę. Warto jednak pamiętać, że płatności elektroniczne mogą być zdradliwe. Bywa, że usypiana czujność, prowadzą do rutyny, czasami zbyt późno stwierdzamy, że ktoś po prostu nas oszukał. W takiej sytuacji pomoc może być tzw.

obciążenie zwrotne, czyli coraz popularniejsza usługa o nazwie chargeback. Polega, mówiąc w skrócie, na zwrocie środków pobrania usługi, gdy transakcja była wynikiem oszustwa, wyłudzenia, kradzieży. Sprzedawca ma prawo do przyjęcia lub odrzucenia wniosku o zwrot pieniędzy. W przypadku odmownej decyzji musi przedstawić jej pisemne uzasadnienie. W przeciwnym razie środki muszą zostać niezwłocznie przekazane do zwrotu na konto konsumenta.

Jak widać, proces ubiegania się o obciążenie zwrotne jest dość skomplikowany i czasochłonny i wymaga od konsumenta sporej cierpliwości. Warto zatem ewentualnym problemem po prostu zapobiegać. A więc przede wszystkim kupować w sprawdzonych, przez innych klientów dobrze ocenianych sklepach internetowych, dokładnie czytać opisy kupowanych produktów, a także bez pośpiechu zatwierdzać się z regulaminami dotyczącymi zakupów, dostaw i ewentualnych zwrotów. No i – co również ważne – korzystać wyłącznie z uznanych portali płatniczych. **▲**

Znaczek z Baczyńskim

22 stycznia, w 100. rocznicę urodzin Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – poety i żołnierza Armii Krajowej, Poczta Polska wprowadziła do obiegu nowy znaczek emisyj „KK Baczyński”. Krzysztof Kamil Baczyński urodził się 22 stycznia 1921 roku w Warszawie. Od wczesnej młodości wyróżniał się niezwykłym talentem literackim i plastycznym. Był uczniem słynnego Liceum im. Stefana Batorego, uczęszczał do jednej klasy z Tadeuszem Zawadzkim ps. „Zośka” (piszemy o nim krótko na stronie 6), Janem Bytnarem ps. „Rudy” i Maciejem Aleksym Dawidowskim ps. „Alek”.

Pierwszy znany wiersz „Wypadek przy pracy” poeta napisał w 1936 r. Baczyński w okresie okupacji

niemieckiej ogłosił kilka tomików poezji: „Zamknięty echem” (lato 1940), „Dwie miłości” (jesień 1940), „Wiersze wybrane” (maj 1942) i „Arkusze poetki nr 1” (1944).

Był żołnierzem batalionów Armii Krajowej „Zośka” i „Parasol”. Wybuch powstania warszawskiego zaskoczył Baczyńskiego w rejonie placu Teatralnego, gdzie został wylany po odbiór butów dla oddziału. Nie mogąc przedostać się na miejsce koncentracji macierzystej jednostki na Woli, przyłączył się do oddziału złożonego z ochotników, którymi dowodził ppor. „Leszek” (Lesław Kosowski).

Poeta zginął w Pałacu Blanka 4 sierpnia około godziny 16.00. Trafiono go niemiecki snajper strzelający z gmachu Teatru Wielkiego. 1 wrze-

śnia zginęła jego żona – Barbara. Oboje pochowani są na Cmentarzu Wojskowym na warszawskich Powązkach.

Polonijna Agencja Informacyjna

Wystawa pod chmurką

Wystawę pod gołym niebem można obejrzeć do końca stycznia w ogrodach Centrum Edukacji Ekologicznej w Wiśle-Jonidle. Zewnętrzna ekspozycja edukacyjna porusza zagadnienia związane z dbałością o naszą planetę i odpowiednie zachowania przyjazne dla środowiska naturalnego. Organizatorzy wydarzenia przekonują, że codzienne czynności wykonywane w sposób ekologiczny przyczynić się mogą do poprawy jakości życia. Wystawa składa się z kilkudziesięciu plasz graficznych i jest podzielona tematycznie. Dla najmłodszych przewidziano także zadania z zagadkami typu „znajdź różnicę” oraz „po nitce do celu”. Starsze dzieci mogą zabrać się w odnajdywanie właściwej drogi w „Labyrinthie Eugeniusza” i zaznaczyć się w ten sposób z tematami dotyczącymi oszczędności energii, wody i gospodarki odpadami.

Fot. ARC

Można tu też znaleźć wskazówki, w jaki sposób prowadzić dom, by oszczędzać środowisko i zawartość portfela.

Wystawie towarzyszą też planматы z hasłami ogólnymi, takimi jak: „wybieraj lokalne produkty żywno-

ściowe” czy „przed wrzuceniem do kosza, zgnieć puszkę”. Są też tematy poruszające problemy, jak choćby wyspy plastiku na oceanach i zanieczyszczenie egzotycznych plaż. Zwiedzanie jest bezpłatne.

„Zwrot”

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆTI SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.30.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków

za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN – Koło Macierzy Szkolnej przy Polskim Gimnazjum w Czeskim Cieszynie informuje, że Bał Gimnazjum, który miał się odbyć 6 lutego br., zostaje odwołany.

Data kolejnego balu została ustalona na 12 lutego 2022 roku w Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie.

OFERTY

MASZ PROBLEM Z SAMOCHODEM? Naprawimy go! AUTOSERVIS – PNEUSERVIS Pamicar s.r.o. – TEL: +420 608 120 706. GŁ-729

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Zaopiekujemy się...

W reakcji na artykuł prof. Danieła Kadłubca pt. „Sprostowanie i nie tylko”, który ukazał się na łamach „Głosu” 19 stycznia, zarząd MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Sibicy jednogłośnie wyraził chęć zaopiekowania się zaniedbanym grobowcem śp. Jana Glajcara, wybitnego polskiego działacza z XIX i początku XX wieku. Korzystając z łamów gazety, prosimy ewentualnych potomków zmarłego o pozwolenie na objęcie grobu naszym patronatem.

Na początku wiosny tego roku pragniemy w czynnie społecznym to miejsce uporządkować i w razie potrzeby załatwić dotację na renowację napisów na pomniku. Dziękujemy panu profesorowi za zwrócenie uwagi. Również uważamy, że zachowanie pamięci o tych, którzy poświęcili się dla polskości ziemi cieszyńskiej jest dla potomnych bardzo ważną sprawą.

Irena Kołek, prezes MK PZKO w Sibicy

WSPOMNIENIA

Dnia 27 stycznia obchodziliby setne urodziny **śp. MARII BEZECNA** z domu Strokosz, z Trzyńca-Osówek. Wspominają synowie z rodzinami, proszą też o modlitwę oraz chwilę zadumy. GŁ-047

Dziś, 26 stycznia 2021, obchodzili 90. urodziny nasz Kochany Ojciec, Teś, Dziadek, Pradziadek **śp. JÓZEF BÖHM** z Karwiny-Frysztatu. Z miłością i szacunkiem wspominają córki i syn z rodzinami. RK-005

Dnia 27 stycznia 2021 minie 15. rocznica śmierci naszej Drogiej **śp. ANNY DZIKOWEJ** z Nawsia. Równocześnie 15 stycznia 2021 obchodzili 100. urodziny nasz Drogą **śp. JAN DZIK**. Z miłością i szacunkiem wspominają syn i córka z rodzinami. GŁ-042

...nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych... Dnia 24 stycznia minęła 10. rocznica śmierci **śp. ANNY NIEDOBOWEJ** z domu Cmiel, z Jablonkowa. O chwilę wspomnień proszą synowie i córka z rodzinami. GŁ-049

Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięćą im się płaci. W. Szymborska. Dnia 27 stycznia minie piąta rocznica śmierci naszego Kochanego **śp. inż. WŁADYSŁAWA WĘGLORZA**. O chwilę cichych wspomnień proszą żona i córki z rodzinami. GŁ-048

NEKROLOGI

Kiedy odejdzemy, ważne będą tylko ślady miłości, które pozostawimy. W głębokim smutku pograżeni zawiadamiamy, że dnia 23 stycznia 2021 zmarła w wieku 89 lat nasza Kochana Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia, Szwa-gierka i Ciocia **śp. HELENA SZCZERBOWSKA** zamieszkała w Trzyńcu. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w czwartek 28 stycznia 2021 o godz. 14.00 z kościoła katolickiego w Trzyńcu na miejscowy cmentarz. W smutku pograżona rodzina. GŁ-051

Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych. Serdeczne podziękowania rodzinie, przyjaciołom, sąsiadom oraz wszystkim tym, którzy łącząc z nami ból uczestniczyli w ostatnim pożegnaniu **śp. WŁADYSŁAWA LEGIERSKIEGO** które odbyło się 21 stycznia 2021 w kościele katolickim w Bystrzycy oraz okazali wiele serca, życzliwości i współczucia w trudnych dla naszej rodziny chwilach. Składamy wyrazy wdzięczności również Ojcu Arturo-wi Kimakowi za ceremonię pogrzebową. GŁ-050

Gronie, moje gronie, już mi odejść trzeba... W głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich, że dnia 18 stycznia 2021 odeszła na zawsze w wieku 92 lat nasza Kochana Mama, Teściowa, Babcia, Prababcia, Ciocia i Siostra **TERESA KANTOROWA** z Jablonkowa. Pogrzeb odbył się w gronie rodzinnym. Prosimy tych, którzy ją znali o modlitwę. W smutku pograżona rodzina. GŁ-052

W głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że 22 stycznia 2021 zmarła w wieku 76 lat nasza Kochana **śp. MARIA CYMOROK** z Czeskiego Cieszyna. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w piątek 29 stycznia 2021 o godz. 13.30 w kościele ewangelickim Na Niwach w Czeskim Cieszynie. Zasmucona rodzina. GŁ-053

Z wielkim bólem przyjęliśmy wiadomość o zgonie Koleżanki klasowej **śp. MARII CYMOROK**. Rysia była bez przesady dobrym duchem naszej klasy. Zawsze i dla wszystkich bez wyjątku miła i prawdziwie koleżeńska. Pomimo ponad-przeciętnego intelektu i celujących ocen była Rysia wzorem skromności, pilności i gorliwości w działaniu. Znamy ją także jako szczerą i ofiarną społecznikę. Biorąc pod uwagę tak szlachetne zalety śp. Rysi, czujemy obowiązek przekazania znacznej rodzinie wyrazy głębokiego współczucia i pocieszenia w żałobie. W naszych sercach pozostanieś na zawsze. Koleżanki i koledzy z klasy maturalnej Polskiej Jedenastoletniej Szkoły Średniej w Czeskim Cieszynie r. 1961. GŁ-054

Odejdę jak łza gorąca, co przemknęła po licu, jak szelest kropli deszczu, których las nie policzył... H. Jasiczek. W głębokim smutku i żalu pograżeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że 24 stycznia 2021 zmarł w wieku 89 lat nasz Najdroższy Mąż, Ojciec, Teś, Dziadek i Pradziadek **śp. inż. TADEUSZ BONCZEK**. Ostatnie pożegnanie Drogiego Zmarłego odbędzie się w kręgu najbliższej rodziny w kościele rzymskokatolickim w Czeskim Cieszynie na miejscowym cmentarzu. W smutku pograżona rodzina. GŁ-055

PROGRAM TV

WTOREK 26 STYCZNIA

TVC 1 5.59 Studio 6 9.00 Napisala: Morderstwo (s.) 9.45 Wstysko-party 10.30 List do ciebie 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Śladami gwiazd 14.30 Małżeństwa z rozsądkiem (s.) 16.00 Napisala: Morderstwo (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Doktor Martin (s.) 21.05 Dobry adres (s.) 22.00 Czwarta gwiazda (s.) 23.00 Komicy na piątkę 23.50 Krymiolog (s.) 0.50 AZ kwiz.

TVC 2 5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Cudowna planeta 9.55 Cuda starożytności 10.35 Najpiękniejsze kotowate 11.30 Piękne straty 11.55 Nie poddawaj się plus 12.25 Nie poddawaj się 12.50 Tkane piękno 13.20 Magazyn religijny 13.50 Geoderma 14.15 Hebanowe niewolnictwo 15.20 Niezapomniany Concorde 16.05 Królestwo natury 16.30 Życie w powietrzu 17.25 Wspaniała Ameryka 18.15 W kamperze po Czechach 18.45 Wieczorynka 19.00 Na hulajnodze 19.15 Magazyn religijny 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Amerykańska wojna 20.55 Czeszy naukowcy w topniejącej Arktyce 21.50 Oświęcim: Wielka ucieczka 22.40 Grantchester (s.) 23.25 Doktor Foster (s.)

NOVA 5.55 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica (s.) 9.50 Spece (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.35 Mały Sheldon (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.10 Castle (s.) 15.05 Mentalista (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Anatomia życia (s.) 21.20 Weekend 22.25 Zabójca broń (s.) 23.20 Mentalista (s.) 1.00 Castle (s.).

PRIMA 6.15 Max Steel (s. anim.) 7.00 Nowy dzień 9.10 M.A.S.H. (s.) 10.20 Narzeczona mojego brata (film) 12.25 Strażnik Teksasu (s.) 13.25 Policja Hamburg (s.) 15.25 Agenci NCIS (s.) 16.25 Policja w akcji 17.25 Wiadomości kryminalne 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.55 Showtime 20.15 Sluńca (s.) 21.35 7 przypadków Honzy Dědka 22.50 Złote rączki 23.25 Policja w akcji 0.20 Agenci NCIS (s.).

ŚRODA 27 STYCZNIA

TVC 1 5.59 Studio 6 9.00 Napisala: Morderstwo (s.) 9.45 Urolop na poziomie 10.35 Doktor Martin (s.) 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Opóźnione morderstwo 15.00 Gniazdo (s.) 15.55 Napisala: Morderstwo (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) 20.50 Hercule Poirot (s.) 22.25 Losy gwiazd 23.20 Sprawy detektyw Murdocha (s.) 0.05 AZ kwiz.

TVC 2 5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne

przedszkole 9.00 Yucatan 9.55 Życie w powietrzu 10.45 Oświęcim: Wielka ucieczka 11.35 Nasza wieś 12.05 Na muzycznym szlaku 12.35 Tysiące smaków ulicy 13.20 Człowiek plus 14.10 Telewizyjny klub niesłyszących 14.40 Einstein genialny 15.35 Na pływalni z Z. Zieglerem 16.10 Nieznani bohaterowie 16.35 Piekło na ziemi 17.30 Siedem światel 18.25 GEN – Galeria elity narodu 18.45 Wieczorynka 18.55 Babel 19.25 Kawałek drewna z drzewa 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Kamera w podróży 21.00 Matses 21.45 Olga 23.20 Łowca (s.).

POLECAMY

• Oświęcim: Wielka ucieczka Wtorek 26 stycznia, godz. 21.50

TVC 2

• Tysiące smaków ulicy Środa 27 stycznia, godz. 12.35

TVC 2

• Prawda o lwach Czwartek 28 stycznia, godz. 9.00

TVC 2

NOVA 5.55 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica (s.) 9.50 Anatomia życia (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości, sport, pogoda 12.35

Mały Sheldon (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.10 Castle (s.) 15.05 Mentalista (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Zamienimy się znanymi 21.35 Małe miłości 22.40 Zabójca broń (s.) 23.30 Mentalista (s.) 1.15 Castle (s.).

PRIMA 6.15 Max Steel (s. anim.) 7.00 Nowy dzień 9.10 M.A.S.H. (s.) 10.20 Miłość z nieba (film) 12.25 Strażnik Teksasu (s.) 13.25 Policja Hamburg (s.) 15.25 Agenci NCIS (s.) 16.25 Policja w akcji 17.25 Wiadomości kryminalne 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.55 Showtime 20.15 Pielęgniarki (s.) 21.35 Show Jana Krausa 22.50 Skarby ze strychu 23.50 Policja w akcji 0.45 Agenci NCIS (s.).

CZWARTEK 28 STYCZNIA

TVC 1 5.59 Studio 6 9.00 Napisala: Morderstwo (s.) 9.50 Recepta na miłość 10.50 Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Łyżyna 14.20 Ojciec Brown (s.) 15.05 Zawodowcy (s.) 15.55 Napisala: Morderstwo (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Doktor Martin (s.) 21.00 Gejzer 21.30 Pr. dyskusyjny 22.30 Na tropie 22.55 Miejsce zbrodni – Berlin (s.) 0.25 AZ kwiz.

TVC 2 5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Prawda o lwach 10.45 Po Czechach 10.55 Świątynia z popiołu 11.35 Concorde 12.25 Ostatnie tajemnice trzeciej rzeszy 13.20 Dzieci w Terezynie i potwór z wąsem 14.15 Przech ucho igielne 14.45 Amerykańska wojna 15.30 Europa dziś 15.55 Geoderma 16.25 Tysiące smaków ulicy 17.10 Człowiek kontra puma 18.00 Matses 18.45 Wieczorynka 18.55 Przygody nauki i techniki 19.25 Czeskie wsie 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Najciekawsze miasta świata 21.00 W kamperze po Czechach 21.30 Zakazany bóg 22.00 Lekcja tańca i miłości (film) 23.45 Qu-eer 0.15 Fargo (s.).

NOVA 5.55 Śniadanie z TV Nova 9.00 Ulica (s.) 9.55 Małe miłości 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.35 Mały Sheldon (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.10 Castle (s.) 15.05 Mentalista (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.40 Gwiezdne życie 22.15 Zabójca broń (s.) 23.10 Mentalista (s.) 0.55 Castle (s.).

PRIMA 6.15 Max Steel (s. anim.) 7.00 Nowy dzień 9.10 M.A.S.H. (s.) 10.20 Cienie przeszłości (film) 12.25 Strażnik Teksasu (s.) 13.25 Policja Hamburg (s.) 15.25 Agenci NCIS (s.) 16.25 Policja w akcji 17.25 Wiadomości kryminalne 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.55 Showtime 20.15 Sluńca (s.) 21.35 Wydział kryminalny (s.) 22.55 Tak jest, szefie! 0.05 Policja w akcji.

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

LOGOGRYF

Rozwiązaniem jest nazwa miasta w województwie opolskim, w powiecie krapkowickim, siedziba władz gminy miejsko-wiejskiej. Miasto wzmiankowane po raz pierwszy w łacińskim dokumencie z 1223 roku. Znane jest m.in. z pieśni ludowej, wykonywanej m.in. przez Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk”.

1	2	3	4	5	6	7
S	S	S	S	S	S	S
A	A	A	A	A	A	A

- hiszpańskie czerwone wino
- imię matki Juliusza Słowackiego („Sen srebrny...”)
- antyczna Stagejra – starożytnie miasto, kolonia, u wybrzeży Tracji, dziś Macedonii
- mieszkanca Edynburga czy Glasgow
- Jacek..., czyli ksiądz Robak
- rozłam między wyznawcami jednej religii
- mięso sarny

Wyrazy trudne lub mniej znane: STAGIRA

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Poziomo i pionowo jednakowo:

	1	2	3	4
1. branża, dziedzina, zawód				
2. centralne miejsce w cyrku				
3. dodatnia cecha, zaleta, szlachetność				
4. niemieckie miasto w Zagłębiu Ruhry				

Wyrazy trudne lub mniej znane: HAAN

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Poziomo i pionowo jednakowo:

	1	2	3	4
1. długa powieść rodzinna				
2. Ar na tablicy Mendelejewa				
3. ...śląskie – zbiór baśni, legend i podań spisany przez Józefa Ondrusza				
4. Anna dla znajomych				

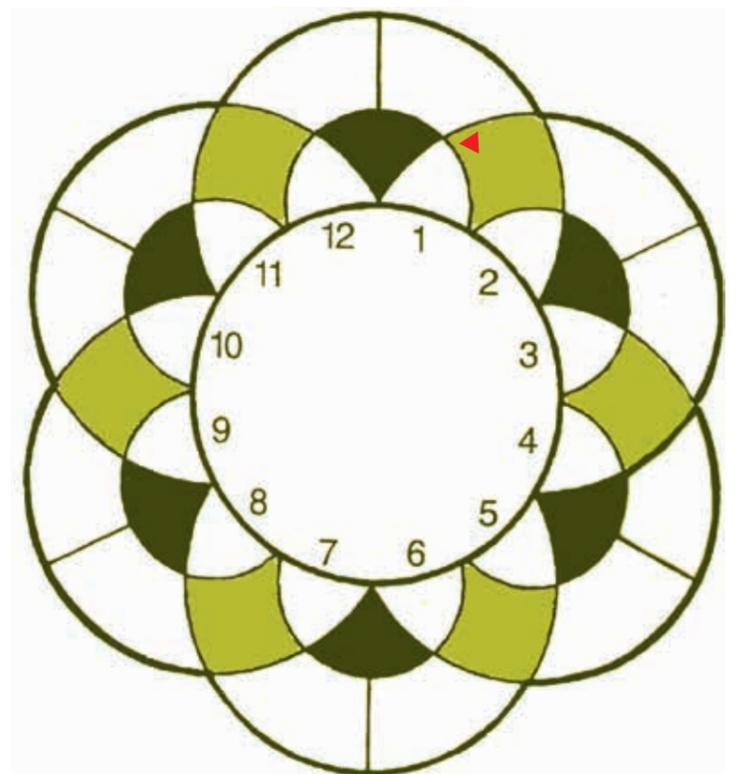
Wyrazy trudne lub mniej znane: GODKI

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem logogryfu jest nazwa miasta w Polsce w północnej części województwa dolnośląskiego, leżącego nad rzeką Barycz. Historycznie leży na Dolnym Śląsku, na pograniczu z Wielkopolską...

- 4. Andrzej, bohater „Potopu”
- 6. kwilące młode w gnieździe
- 8. „...victis”, nowela Elizy Orzeszkowej
- 10. zbiry morskie lub film Romana Polańskiego
- 12. Manuel (1928-1983), peruwiański pisarz
- 2. człowiek przebiegły, cwaniak, łobuz, spryciarz

Wyrazy trudne lub mniej znane: SCORZA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 5 lutego 2021 r. Nagrodę z 12 stycznia otrzymuje **Krystyna Hampel z Olbrachcic**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 12 stycznia: 1. YUMA 2. ULRYK 3. MYDŁO 4. AKON
Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 12 stycznia: 1. LUNA 2. UPŁYW 3. NYSKA 4. AWAR
Rozwiązanie logogryfu z 12 stycznia: BAŁWAN
Rozwiązanie logogryfu łamanego z 12 stycznia: RAJACH